

LVIII.

B e t æ n k n i n g

over

Forslag til Lov om Indretningen af en Anstalt for uhelbredelige Sindssyge i Viborg.

(Afgiven af Folkethingets Udvalg den 13de April 1875).

Saa vel i som udenfor Rigsdagen er der fremført flere og tilbøds vægtige Indvendinger mod den Plan at omdanne Straffeanstalten i Viborg til en Anstalt for uhelbredelige Sindssyge. Blandt de mest Sagtyndige og Erfarne ere Meningerne delte om Rigtigheden og Hensigtsmæssigheden af en saadan Anstalt. Indvendingerne imod den samle sig, saavidt Udvalget kan skjønne, i følgende Hovedpunkter: 1) at Befolkningen vil nære Fordom imod Anstalten, fordi Bygningerne have været anvendte til „Lugthus“, 2) at Belliggenheden er uheldig, da der baade er Gasværk, Jernbanegaard og Sø i en altfor umiddelbar Nærhed, 3) at det vil være vanskeligt om ikke umuligt at faae Læger, Opsyns- og Tjenestepersonale, som ville have den tilbørlige Interesse for de ulykkelige Individer, om hvilke Talen er, og endelig 4) at det ikke vil være let at finde de egentlig Uhelbredelige, som egne sig for Anstalten. Udvalget har ved Hjælp af de Aktstykker, som vedrøre denne Sag, særlig ved de afgivne Betænkninger af Overlægerne fra Sindssygeanstalterne, taget disse Indvendinger under nøieste Overveelse for at komme til en begrundet Mening om, hvorvidt man tør tilraade Folkethinget at antage eller forkaste Lovforslaget.

Det er vel muligt, at der i Begyndelsen kan være nogen Fordom imod at sende de Sindssyge til et forhenværende Lugthus; men denne vil efter Udvalgets Mening snart tabe sig, naar Anstalten bliver god og kommer til at svare til sin Hensigt. Mere Betydning vilde det derimod have, dersom Belliggenheden var saaledes, at den maatte betegnes som uheldig, hvorledes end Bygningerne omdannedes. Udvalget skal gjerne indrømme, at Pladsen er noget kneben, men tror ikke, at hverken Gasværkets eller Jernbanegaardens Nærhed vil volde noget Besvær

og endnu mindre Spens, hvilket Sidste vel endog kan have sine Fordele. Om disse Forhold udtaler en Sagtyndig sig saaledes: „I Anledning af den udtalte Frygt for, at Gasværket vil berøve Bygningerne god og sund Luft, skal jeg bemærke, at jeg de tre Gange, jeg har besøgt Jængslet, har forhørt mig hos en Mængde af dets Funktionærer, om de mærkede nogen Besvær i saa Henseende. Alle have de givet det enslydende Svar, at man kun 6 til 8 Gange om Aaret en Dagstid mærkede nogen, men ikke besværlig Lugt, naar Beholderen paa Værket renses; Røgen er man yderst sjældent beværet af. Viborg Banegaard har en saa ringe Kraft med enkelte daglige Tog og megen lidt Røngering af Vogne, saa at Dampriben høres forholdsvis sjældent om Dagen, saagodt som aldrig om Natten, og dette kan ikke antages at ville være stærkt fløvede Patienter til virkelig Besvær. — At det skulde være synderligt vanskeliger ved en Anstalt for uhelbredelige Sindssyge at sikkre sig dygtige og sanvittighedsfulde Læger og i det Hele et godt Opsyns personale end ved andre Anstalter, som ere bestemte for Mennesker med abnorme Sjæls og Legemstiltilstande, kan Udvalget ikke antage. Mest Betænkkelighed har det vakt i Udvalget, at det vil være vanskeligt at finde de rette Individer til Anstalten; thi man maa erkjende, at der er mange saakaldte Uhelbredelige, som have saamegen Bevidsthed baade om dem selv og deres Omgivelser, at det vilde være grusomt imod dem at stemple dem som Uhelbredelige. Der har da ogsaa imellem Overlægerne været nogen Uenighed om, hvilke Individer der passende kunde sendes til Anstalten. Overlægen ved St. Hans Hospital advarer saaledes meget stærkt imod „at fylde den nye Anstalt med Bundsalbet af Menneskehedens mest sorgelige Glendighed“ og i det Hele at sende alle de